

Troms Fylkeskommune v/Marius Chramer
Postboks 6600,
9296 Tromsø

Vår dato 31.07.2015
Deres dato 27.05.2015
Vår referanse CC
Deres referanse MC

Høringsvar, anbud på regionale ruteflygninger i Nord-Norge

NHO Troms og Svalbard viser til e-post av 27. mai fra Troms Fylkeskommune hvor det inviteres til regionale innspill for nytt anbud på regionale ruteflygninger i Nord-Norge.

NHO Troms og Svalbard vil konsentrere seg om å gi tilbakemelding om de ruter som er av viktighet for næringslivet i Troms og har valgt å inkludere tilbakemeldingen på Møreforsknings rapport "Forslag til anbudsopplegg for regionale flyruter i Nord-Norge" i dette høringssvaret.

Sammenbinding av landsdelens nærings- og samfunnsliv:

Regionens næringsliv har lange avstander til deler av markedet, krevende værforhold som påvirker samferdsel og store avstander til øvrige byer i regionen, regionsentra og hovedstaden. Flytilbud understøttet gjennom FOT styrker næringslivets muligheter til effektiv kommunikasjon, øker fleksibilitet i valg av reisemåte og hastighet og muliggjør økt samhandling for bedrifter og det offentlige.

Det er viktig for regionens næringsliv at et best mulig flytilbud, med god passasjerkapasitet opprettholdes og sikrer næringsliv og innbyggere i regionen et godt tilbud som tar høyde for økt trafikk av egne innbyggere, men også tar høyde for økt reiselivsaktivitet i regionen. Reiselivet i Nord-Norge hadde fra 2013 til 2014 en økning i antallet overnatningsdøgn på 1, 074 millioner og 3,7 %. Veksten så langt i 2015 (inkl. mai) er på 4,6 % og økningen i overnattinger indikerer økt passasjergrunnlag på flyruter i regionen.

Luftfart er et sentralt virkemiddel for å redusere avstandsurempene i Nord-Norge og knytte næringslivet til nasjonale og internasjonale markeder. Mange steder i landsdelen begrenses næringsutviklingen og vekstmulighetene av lange avstander til de største flyplassene.

NHO mener at nytt anbudsopplegg for de regionale flyrutene i Nord-Norge må legge til grunn mer direkte ruteføring og bedre korrespondanse mellom de største og de minste lufthavnene. En slik optimalisering av rutetilbudet med utgangspunkt i dagens luftfartsstruktur i landsdelen vil også være viktig i fra et bærekraftperspektiv. Det betyr at NHO støtter Møreforsknings tilrådning om økt antall direkteføringer.

FOT og reiselivsnæringen

I takt med trenden med flere og kortere reiser er fly et stadig viktigere reisemiddel i feriesegetet. Samtidig er det et stort potensial for å øke andelen ankomster til flere destinasjoner i Nord-Norge. For å øke tilgjengeligheten til disse er det avgjørende at flyselskapene kan ha et godt rutetilbud, med koordinerte forbindelser og høy frekvens. Ferie- og fritidsreisende er mer sensitive for pris enn forretningsreisende. Dette gjør at behovet for å utvikle et bedre og rimeligere tilbud enn i dag er stort. Dagens rammebetingelser for luftfarten gjør det vanskelig å utvikle et godt rutetilbud som sikrer rimelig og rask tilgjengelighet til viktige reiselivsmål i landsdelen. I denne forbindelse mener

NHO det i det fremtidige opplegget for regionale flyruter i Nord-Norge bør vurderes om myndighetene kan kjøpe ruter til utpekete destinasjoner, som en del av tilretteleggingen for økt turisme og vekst i reiselivsnæringen. Dette vil også kunne bidra til å styrke konkurransen i luftfartsnæringen og bidra til å styrke det kommersielle grunnlaget på flere ruter.

Forutsigbarhet og lengde på anbudsperioden:

I Møreforsknings rapport (s. 20) anbefales det at kontraktslengden på FOT-rutene settes til fem år, dvs til det maksimale av det forskriften tillater.

NHO Troms og Svalbard støtter en slik vurdering fordi:

- a) Lengre tidsperioder vil gjøre det mer interessant å delta i anbudet og konkurransen øker
- b) Lengre tidsfaser gjør det mulig å etablere etterspørsel og reisevaner for regionens næringsliv og innbyggere.
- c) Næringslivet og særlig reiselivsbedriftene planlegger for aktivitet på lang sikt. Reiselivsbedrifter selger nå reiser som skal gjennomføres om to til tre år. Å kunne tilby pakkelsninger, inkludert flyruter, med rimelig forutsigbarhet for regularitet og tilgjengelighet på seter frem i tid er svært viktig.

Sørkjosen - Tromsø:

Dagens ruter fra Tromsø til Sørkjosen gir særlig i vinterhalvåret variable regularitet og relativt hyppige kansellinger som er utfordrende for næringslivet. I følge tall fra Avinor er kanselleringsfrekvensen opp mot 5 %. Det er grunn til å anta at disse i hovedsak forekommer i vinterhalvåret.

Dagens FOT-avtaler for Sørkjosen vurderes å være "noe høyt" i Møreforsknings-rapporten, men også avgjørende for opprettholdelsen av trafikk på flyruten. Alternativer til fly er bil mellom Tromsø og Sørkjosen. Dette gir ikke tilfredsstillende samferdselsløsninger og vil kategoriseres som gul i Møreforsknings kriterier.

For næringslivet er en opprettholdelse av rutetilbudet viktig. Direkteruter både morgen og ettermiddag er viktig for regionens næringsliv og avgjørende for å utvikling av eksisterende og fremtidige virksomheter. NHO mener at FOT-ruten må opprettholdes og at flytilbudet Troms-Sørkjosen må utvikles videre med vekt på direkteføring i tråd med Møreforsknings konklusjon (s.98). Fly direkte mellom Tromsø og Sørkjosen korter ned reisetid og opprettholder fly som er reelt alternativ til bil og et relativt svakt busstilbud. Rundreisemodeller via flere flyplasser i Finnmark vil ikke understøtte behovene til regionens næringsliv eller være det tilsiktede alternativet til transport langs vei.

Harstad/Narvik Evenes – Tromsø:

Dagens flytilbud mellom Tromsø og Harstad/Narvik Evenes lufthavn fremholdes av Møreforskning som en rute som er relativt godt belagt og ytterligere gjort relevant gjennom stor transitt-trafikk inn/ut fra Tromsø og Bodø.

NHO støtter konklusjonen om å opprettholde FOT-tilbudet mellom disse flyplassene og antar at tilbudet vil bli viktigere når Narvik lufthavn - Framneslia legges ned i 2017.

Med vennlig hilsen

Christian Chrømer
Regiondirektør
NHO Troms og Svalbard
cc@nho.no